1893 - 1963

70-ий РІК ВИДАННЯ
І СЛУЖБИ СВОЄМУ
НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
"SVOBODA", 81-83 GRAND ST.
JERSEY CITY 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-6740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXX. Ч. 30. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 15-го ЛЮТОГО 1963 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 15, 1963 No. 30. VOL. LXX.

РАСК ДОМАГАЄТЬСЯ НЕГАЙНОГО ВІДКЛИКУ СОВЄТСЬКИХ ВІЙСЬК ІЗ КУБИ

Лос Анджелес. — Державний секретар Дін Раск, промовляючи на Конференції Ради Світових Справ, домагався, щоб СССР якнайскорше відкликав свої війська з Куби. „Чим скорше зліквідоване буде те джерело можливих клопотів, казав Раск, тим краще для всіх, що є заінтересовані цією справою". Державний секретар заявив, що совєтські війська на Кубі „створюють отрутну атмосферу та збільшують небезпеку війни". Раск казав, що воно є певним, що СССР забрав з Куби минулого року свої ракети й бомбовики, хоч і призвав, що без наземної інспекції не можна знати, чи „не залишилися деякі ракети на Кубі". На думку уряду президента Кеннеді, Куба не представляє для ЗДА ані для їх сусідів незпеки, бо збройні сили цієї країни і інших держав в Західній Півкулі постараються про те, щоб кубинська зброя не могла бути вжита поза Кубою. Але державний секретар казав, що і ЗДА і інші американські держави не можуть уважати за нормальний стан, в якому совєтські війська перебувають на Кубі. „І московський і гаванський уряди повинні усвідомити собі, що совєтські військові сили на Кубі не запевняють миру Кубі, тільки затруюють атмосферу та збільшують небезпеку вибуху нової війни". Куба не зможе стати базою для військової офензиви проти Америки, бо всі країни Західньої Півкулі на це не дозволять. Раск говорив і про становище в Европі. На його думку спротив Франції проти допущення Англії до Спільного Европейського Ринку не зможе припинити того, що Европа далі буде об'єднуватися. Становище Франції в цій справі буде тільки незначним епізодом. Політика ЗДА у відношенні до Північно - Атлантійського Пакту (НАТО) не змінилося, бо ця країна вповні підтримує всі змагання в Европі, яка змагає до об'єднання вільних держав. Раск сказав, що це є дуже важливе, щоб „вільні країни світу були об'єднані тоді, коли між комуністичними державами постає хаос". ЗДА є рішені діяти в тому напрямку, щоб скріпити свої зв'язки з Атлантійським об'єднанням держав.

Рокефеллер стверджує, що Кеннеді не здійснив обіцянок з минулого року

Вашингтон. — Нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер заявив у телевізійному інтерв'ю з сенатором Кеннетом Б. Кітінгом, що президент Кеннеді не здійснив обіцянок із минулого року та не приспішив росту економіки. Рокефеллер критикував податкову програму Президента, твердячи, що зменшення прибуткових податків зовсім не скріпить економіки та не приспішить темп її росту, як цього сподівається уряд Президента. Рокефеллер вказував на те, що Президент передбачав, що в цьому році число безробітних зменшиться до 4%, що в цьому фінансовому році крайова продукція винесе $570 більйонів і що федеральний бюджет матиме надвишку $500 мільйонів. В дійсності число безробітних виносить понад 5%, федеральний дефіцит виносить коло $9 більйонів, а крайова продукція досягла тільки $554 більйонів. Рокефеллер вказав і на те, що уряд Кеннеді малощо зробив в ділянці оборони громадянських прав. Уряд не вніс ані одного важливішого законопроєкту в ділянці оборони громадянських прав, хоч давав виборцям великі обіцянки в 1960-му році президент Кеннеді.

У Вашингтоні ув'язнено божевільного, що хотів висадити будинок Департаменту Справедливости

Вашингтон. — 13-го лютого історична Пенсилвенійська Евню в столиці була сценою небувалої досі події, бо божевільний 33-річний Натан Вайз з Фініксу в Арізоні приїхав своїм автом під будинок Департаменту Справедливости та, сховавшися під авто, домагався авдієнції в директора Федерального Бюра Інвестигацій Едгара Гувера. Він твердив, що хоче передати Гуверові докази на те, що треба судити за зраду президента Кеннеді та головного суддю Найвищого Суду Ірла Воррена. Вайз заліз під авто і виглядало, що дроти лучать його валізку з п'ятьма ґалонами газоліни, що була в авті. Поліція і пожежники обступили той район, бо ніхто не знав, що божевільний мав пусті пушки від газоліни і зовсім не мав бомби. Слізним газом вдалося видістати Вайза з-під авта і його відослали до шпиталю. З Фініксу довідалися від жінки божевільного, що він хворий психічно від смерти свого батька.

Помер Іван Бугрин, б. секретар Відділу УНСоюзу

Брістол, Конн. — Іван Бугрин, бувший секретар 390 Відділу УНСоюзу в Брістолі, помер тут дня 29-го січня ц. р. на 69-ому році життя. Покійний народився в Ястрипкові, Галичина, в 1893 році. Помер цей довголітній союзовець в шпиталі після довгої недуги і полишив у смутку дружину Анну, синів Данила і Петра, дочки Ліліян Баттс і Фльоренс Треллі та 7 внуків. Похорони відбулися 31-го січня з української католицької церкви св. Михаїла в Террівил, Конн., на цвинтар цієї ж парохії в Террівил. В похороні домовину покійного несли: Франко Бугрин, Іван Бугрин, Іван Вілий, Франко Манило, Іван Кілмен і Теодор Савяк.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ВЕЛИКЕ ЗАЦІКАВЛЕННЯ ОБСТАВИНАМИ ТА ПРИЧИНАМИ І ЦІЛЯМИ ЗВІЛЬНЕННЯ МИТРОПОЛИТА СЛІПОГО З СОВЄТСЬКОЇ КАТОРГИ. ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ МОЖЛИВІСТЬ ВІДПРУЖЕННЯ ВІДНОСИН МІЖ ВАТИКАНОМ І СССР

Ватикан. — Драматичне звільнення львівського архиєпископа і галицького митрополита Йосипа Сліпого, первоієрарха Української Католицької Церкви, із совєтської каторги після 18 років ув'язнення, вважається тут за ознаку можливого відпруження відносин між Ватиканом і Совєтським Союзом — твердить в спеціяльній інформації католицька пресова служба. Проте, в цій справі немає жадного офіційного повідомлення, як також не можна робити таких логічних висновків з будь-яких офіційних натяків, бо всі обставини звільнення митрополита Сліпого досі окутані таємницею. Все ж таки такі висновки робиться на підставі скупих вісток, що дісталися до італійської преси й опісля були потверджені, як правдиві. Тим часом, Митрополит Сліпий перебуває в зарезервованому для єпископів апартаменті в манастирі св. Нілюса в Ґроттаферрата, віддаленому яких 30 миль від Риму, і не зустрічається та не розмовляє з ніким, тільки своїми найближчими приятелями і представниками Ватикану.

З різних інформацій, що продісталися до італійської преси, виходило б, що під час Другого Ватиканського Собору, який відбувся від жовтня до грудня минулого року, Кардинал Ґуставо Теста, секретар Святої Конґреґації для Східньої Церкви, звернувся до кардинала Авґустина Беа, президента Секретаріяту для Християнської Єдности, з пропозицією влаштувати йому зустріч із двома репрезентантами московського патріярхату, що були в ролі спостерігачів на згаданому Соборі. Така зустріч відбулася в помешканні кардинала Беа в Бразилійській колеґії. На ній були приявні два кардинали, обидва совєтські репрезентанти — Віталій Боровой з Ленінграду та архимандрит Володимир Котляров з совєтської місії в Єрусалимі, як також монсіньйор Ян Ґ. М. Віллебрандс, секретар Секретаріяту для Християнської Єдности. Подані в італійській пресі непотверджені вістки видвигали здогад, що головною темою розмови під час тієї зустрічі була справа ув'язнення та звільнення митрополита Сліпого. Якщо це відповідало б правді, то ініціятиву в цій справі міг дати тільки сам Папа Іван XXIII. З цього робиться дальший висновок щодо можливостей відпруження між Ватиканом і Совєтським Союзом. В кожному разі стверджується, що два учасники тієї зустрічі, кардинал Теста і монсіньйор Віллебрандс, взяли особисту участь в зустрічі митрополита Сліпого в Римі.

У першій половині січня ц. р. наспіла з Москви вістка, що совєтські спостерігачі священик Боровой і архимандрит Котляров, склали звідомлення з тієї зустрічі „відповідним властям". Вкоротці після того через Женеву наспіла вістка, що Митрополит Сліпий є в дорозі поїздом із віддаленої сибірської місцевости до Москви. Вістка прийшла 26-го січня ц. р. Наступного дня, 27-го січня кардинал Теста і монс. Віллебрандс, мали зустріч з архиєпископом Анджельо ДелляАква, що відає надзвичайними справами в папському державному секретаріяті. В тому самому часі монс. Віллебрандс виїхав літаком з Риму, мабуть до Москви. Вже відомо, що кілька днів пізніше, мабуть 6-го лютого, митрополит Сліпий і монс. Віллебрандс приїхали поїздом до Відня і там зупинилися на кілька днів. До Риму вони приїхали незамітно в суботу, 9-го лютого ввечері, і негайно поїхали автомобілем до старовинного монастиря ОО. Василіян в ҐроттаФеррата.

На наступний день рано, в неділю 10-го лютого, до монастиря зголосилися кардинали Теста і Чіконіяні й по полудні супроводили митрополита Сліпого до приватної студії Папи Івана XXIII. Папа з великим схвилюванням зустрів Митрополита - мученика, обіймаючи його.

Митрополит Сліпий згідно із прийнятим звичаєм, положився перед Папою хрестом на долівці, виявляючи в той спосіб свою пошану Главі Вселенської Церкви. Папа, очікуючи відвідин Митрополита-Ісповідника, читав книжку про „Імітацію Христа", показавши опісля митрополитові Сліпому те місце, яке він читав при вході Митрополита: „Щаслива та хвилина, в якій Ісус закликає нас від сліз до радости душі". Ці слова написав Папа на своєму портреті, що його вручив Митрополитові на закінчення їхньої довгої авдієнції. Папа і Митрополит розмовляли італійською мовою, якою митрополит Сліпий володіє бездоганно, вивчивши її під час студій в Римі. Як прийшло до звільнення митрополита Сліпого? Жадних подробиць в цій справі досі не виявлено. Проте, із Ватикану офіційно стверджено, що „Митрополит не прохав про своє звільнення". Італійська преса ще подає, що Митрополит мав сказати одному із своїх найближчих приятелів, що він виїхав „у послусі", очевидно Папі, та що виїхав „з журбою". Дальше відомо, що митрополит Сліпий виїхав зі Совєтів з пашпортом, на якому немає зазначено, що він не міг би вернутися.

Проте в поінформованих колах не бачать жадних причин до повороту митрополита Сліпого, як також інформуються, що він залишиться в Римі на необмежений час. Що ще вказувало б на можливість відпруження між Ватиканом і Москвою? За таку познаку вважається головно повну мовчанку щодо терпінь Митрополита в совєтській каторзі, як і щодо обставин його звільнення. За дальшу познаку вважається факт, що ватиканські кола намагалися припинити поширення того протесту, що його підписали українські католицькі Владики проти участи у Вселенському Соборі совєтських спостерігачів, щоб цим не обидити Російської Православної Церкви та не скомплікувати заходів щодо звільнення Митрополита.

Можливість підвищення Митрополита Сліпого до достоїнства Кардинала. В італійській, як і в міжнародній пресі, видвигається здогади, що Папа Іван XXIII найменує митрополита Сліпого кардиналом в нагороду за його вірність Церкві і Апостольській Столиці та за його мучеництво. Вже раніше кружляли здогади, що митрополит Сліпий був найменований кардиналом „ін пекторе", себто в серці Папи, не подавши цього до публічного відома, щоб не збільшувати цим терпінь ув'язненого Владики. Тепер передбачається можливість, що вже навесні цього року Папа скличе Консисторію та проголосить найменування нових кардиналів, між ними в першу чергу піднесення до такої найвищої достойности митрополита Сліпого.

Могутній відгомін

З Ватикану інформують, що після повідомлення про звільнення та приїзд до Риму митрополита Йосифа Сліпого, до Апостольської Столиці з усіх усюдів світу невпинно надходять телеграми й листи з висловами вдячности за звільнення Владики-мученика. Цей живий відгомін не обмежується до самих тільки слів. Уже на першу вістку про звільнення Митрополита та його перебування в Римі, в метрополії Ню Йорк-Ню Джерзі започатковано спонтанно акцію збірки фондів на дар для звільненого Владики-мученика. Ініціятиву до цього дали українські лікарі метрополітальної округи, і зокрема д-р Богдан Олесницький з Нюарку. Повідомляючи, що досі, впродовж одного дня порозуміння переважно телефоном лікарі склали кругло 4.000 дол. на дар для Митрополита, д-р Б. Олесницький м. і. оповідає, як деякі з його пацієнтів, очікуючи в прийомній на свою чергу та почувши розмову свого доктора з іншими лікарями в справі збірки на дар для Митрополита, підходили до нього із сльозами в очах та прохали прийняти бодай незначну пожертву також від них. Д-р Олесницький сподівається, що акція такої збірки пошириться на цілу країну, зокрема на колеґ-лікарів. В найближчих днях можна очікувати окремого повідомлення в цій справі.

Митрополит-Ісповідник Йосиф Сліпий (з правого боку) під час авдієнції в Папи Івана XXIII у Ватикані.

Митрополит Сенишин виїхав до Риму на зустріч з Митрополитом Сліпим

Філядельфія. — 13-го лютого. Пресова Служба Крайової Католицької Добродійної Конференції повідомляє, що Митрополит Української Католицької Церкви в ЗДА, ВПреосв. Кир Амврозій Сенишин, виїхав літаком до Риму на зустріч з митрополитом Йосипом Сліпим, звільненим перед тижнем із совєтської каторги, в якій він перебув 18 років. Митрополит Сенишин мав би зупинитися в Римі впродовж трьох днів. Перед своїм відлетом ВПреосв. Кир Амврозій заявив: „Звільнення Митрополита Сліпого має глибоке значення, повне розуміння якого стане тільки поступово відоме. Митрополит Сліпий є первоієрархом - примасом 14 українських католицьких дієцезій поза залізною заслоною, як і Української Католицької Церкви в Україні. Вістки, що їх він передав Папі Іванові XXIII на приватній авдієнції матимуть вплив на розвиток вільної, як і поневоленої Української Католицької Церкви". Ввечері напередодні його виїзду до Риму відбулося спонтанне Богослуження в його катедрі Непорочного Зачаття, щоб подякувати Богові за звільнення митрополита Сліпого. Зустріч митрополита Сенишина з митрополитом Сліпим буде першою в їхньому житті, бо хоч 60-літній митрополит Амврозій народився в Україні, його теологічні студії поза Україною та вчасний виїзд до ЗДА не дали нагоди до зустрічі з колишнім ректором львівської Богословської Академії і теперішнім первоієрархом Української Католицької Церкви наслідником великого Митрополита, Слуги Божого Андрея Шептицького.

Митрополит Амврозій Сенишин

432-ий Відділ УНСоюзу в Торонті відбув Збори, перевибрав Управу

Торонто, Канада. — Минулої неділі, 10-го лютого, тут у приміщеннях будинку УНО відбулися річні збори Т-ва ім. Тараса Шевченка, 432-го Відділу Українського Народного Союзу, одного з найбільших, що нараховує вже майже 2.000 членів. Відділ цей очолює відомий союзовий і громадський діяч п. Микола Мота, а його „душею" і фінансовим секретарем є головний радний і директор союзових справ у Канаді п. Богдан Зорич. Зборами проводила Президія з п. Василем Веригою, як головою та п. Федиком, як секретарем. Після звітів членів Управи та оживленої дискусії обрано нову Управу, зглядно переобрано дотеперішню з тією тільки зміною, що на заступника голови обрано п. Р. Ваврова, на скарбника п. О. Максимова а на рекордового секретаря п. Федика. Предсідник М. Мота, фінансовий секретар Б. Зорич та всі інші члени управи були переобрані одноголосно, а зміни на постах заст. голови, скарбника і рекордового секретаря зайшли з уваги на те, що дотеперішні урядовці відмовилися від дальшої кандидатури. Приявний на зборах ред. А. Драган пригадав учасникам зборів організаційну кампанію, яку веде тепер „Свобода" з нагоди свого 70-річчя та під кличем, щоби кожний передплатник і читач „Свободи" у цьому її ювілейному році приєднав бодай одного члена до УНСоюзу.

БРИТАНІЯ ЗАЛИШИТЬСЯ ВІРНА АТЛЯНТІЙСЬКОМУ СОЮЗОВІ

Лондон. — „Організація Північно - атлянтійського пакту (НАТО) залишається рамою, в межах якої має бути зорганізована оборона Европи" — заявив британський міністер закордонних справ лорд Гюм в минулу середу 13 ц. м. у промові в палаті лордів на початку дебат про закордонну й оборонну політику Британії. Водночас лорд Гюм запевнив, що „Британія братиме участь (в НАТО) постільки, поскільки це взагалі буде для неї можливо". Він заявив, що єдиним обмеженням британської ролі в Атбуде „наша здібність покривати кошти". Лорд Гюм вияснював і боронив порозуміння, до якого 20 грудня мин. року в Нессо на Багамах дійшли президент Кеннеді і британський прем'єр Гаролд Мекміллен щодо створення колективної атомової потуги в рамах НАТО, під контролею Америки. Саме той пункт, що атомова зброя, що її матимуть члени Атлянтійського пакту, насправді буде під американською контролею і підлягатиме американському генералові, як верховному командирові збройних сил НАТО, породила закиди збоку різних британських критиків, ніби Британія вирікається своєї суверенности. Маючи на увазі ці критичні голоси, лорд Гюм заявив: „НАТО є союзом суверенних держав. Ніхто не вимагає від будь - котрої країни, щоб вона виреклась своїх прав боронити свої інтереси поза НАТО, якщо це було б потрібно". Не називаючи за іменем французького президента де Голя, британський міністер закордонних справ дуже обережно висловлювався про останні антибритійські виступи де Ґоля, стараючись зменшити їхнє закордонно - політичне значення та вплив на цілу оборонну европейську структуру, що її символізує НАТО. Тим часом ЗДА очевидячки швидким темпом хочуть реалізувати згаданий вгорі американсько - британський пакт Нессо. Заступник секретаря оборони Розвелл Джілпатрік прибув з Риму до Бонну й однаково з західньо - німецькими, як італійськими державними мужами дійшов до повного порозуміння щодо дальшої ролі НАТО, участи в ньому Італії й Західньої Німеччини та атомової зброї для НАТО. Західньо - німецький канцлер Аденауер запевнив Джілпатріка, що французько - німецький союз в найменшій мірі не порушує вірности Західньої Німеччини союзові з ЗДА безпосередньо та участі Німеччини в НАТО. З Бонну Джілпатрік поїхав до Парижу, щоб там переговорити всі ці справи з новим головним командантом збройних сил НАТО, генералом Лайменом Лемніцером.

Підводні атомові човни будуть стаціоновані на Середземному морі

Рим. — Коло 1 квітня ц. р. будуть вже стаціоновані на Середземному морі три атомові підводні човни „Поляріс" з ракетами тієї самої назви, які заступлять теперішні американські ракетні бази в Італії і Туреччині. В цій справі американський заступник секретаря оборони Розвел Джілпатрік перевів дводенні наради у Римі з прем'єром Амінторе Фанфані і міністром військових справ Джуліо Андреотті. Ці розмови мали на цілі устійнити способи затіснення військової співпраці ЗДА й Італії, при чому обидві країни ствердили повну однозгідність поглядів на справу колективної і включеної в систему НАТО атомової зброї. Хоч різні подробиці щодо перебування американських атомово - підводних човнів з атомовими ракетами „Поляріс" на Середземному морі мають бути ще узгіднені з іншими членськими країнами НАТО, проте не виключають, що залога тих човнів буде складатись з американців, італійців і турків. Ці підводні човни будуть належати до 6-ої американської фльоти, стаціонованої на Середземному морі, але підлягатимуть командуванню НАТО, яке охоплює й названу Шосту фльоту.

В Совєтському Союзі розстрілюють за пиріжки

Свердловськ, СССР. — Згідно з повідомленням московської „Правди" з дня 10 лютого ц. р. п. н. „Пиріжкова імперія", в Свердловську засуджено до найвищої міри покарання — розстрілу — керівника тресту залізничих ресторанів буфетів В. Акатьєва і керівника виробництвом залізничого ресторану в Свердловську, С. Пермінова за спекуляцію з випіканням пиріжків, що їх продають в СССР пасажирам поїздів по залізничих двірцях. „Правда", стверджує, що цей скромний пиріжок, якого в самому тільки Свердловську випікають кожного дня по 30 тисяч штук, „став об'єктом махінацій великої групи розкладачів і злодіїв". Увесь „злочин" В. Акатьєва і С. Пермінова виявився в тому, що вони замість шести грамів товщу зуживали на один пиріжок тільки .. 4 грами, але ж пиріжки передавали у продаж по тій самій ціні. Прибутками з цієї махінації обидва ділилися із своїми спільниками, керівниками окремих ресторанів і буфетів. Судове слідство мало встановити, що на цих махінаціях з пиріжками підсудні мали „забрати" 125 тисяч рублів новими грішми. У висліді переведеної Свердловським обласним судом судової розправи цей суд „враховуючи особливу небезпечність" довершених підсудними проступків, засудив В. Акатьєва і С. Пермінова до розстрілу, керівника виробництва в іншому ресторані А. Лопатіна на 15 років тюремного ув'язнення, заступника керівника виробництва К. Ісаєва на десять років і решту „розкладачів соціялістичної власности" на різні менші речинці ув'язнення.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Тютюнового Інституту Джордж Аллен** заявив, що якщо Европейський Спільний Ринок не зменшить мита від американського тютюну, то ЗДА не зможуть експортувати тютюну до Европи. При зменшених тарифах ця країна могла б багато тютюну та тютюнових продуктів продавати до Европи.

● **В Кетускезінгу, Онтаріо,** прийшло було до бійки між страйкуючими дроворубами, що є членами юнії, і незалежними робітниками, і під час бійки були вбиті та поранені. 19 неюнійних робітників були заарештовані, але їх звільнено за кавцією по $500, бо члени юнії могли дістатися до в'язниці та вбити заарештованих.

● **Колишній сенатор** демократ із Ню Йорку і колишній губернатор того стейту 85-річний Герберт Лімен впав в своєму помешкані в Палм Вічі на Флориді і зломив ногу в клубі та мусів перейти операцію, під час якої вставлено йому металеву вкладку, щоб направити зламане місце.

● **Південна Корея** дістала в минулому році від Америки 92,500.000 дол. допомоги, а на цей рік рішено дати їй 75 мільйонів. Проте південно-корейський уряд просить добавити ще 25 мільйонів. Джейм Кіллен, керівник американської допомоги для Південної Кореї, заявив її правителям, що вона мусить впорядкувати настільки свою економіку, щоб унезалежнитись від Америки. Він пригадав ім, що „коли мама носить дитину на руках до 10-ти років життя дитини, то дитина взагалі відучується ходити". Тому ЗДА рішені щораз зменшувати допомогу Кореї.

У СВІТІ

● **Вільно-китайський уряд на Формозі** признав, що впродовж останніх 10-ох місяців вислано з Формози на китайський континент під комуністичною владою — 873 „фахівців від саботажів і партизанської війни". Водночас стверджено, що китайські комуністи схопили і вбили 172-ох китайських патріотів, аґентів Вільного Китаю.

● **Маленька Австрія** записала також один рекорд у 1962 р. найбільшу у світі консумцію вина пропорційно до числа населення. У минулому році австрійці випили кругло півтора мільйона гектолітрів вина, себто на одного мешканця, включно з дітьми, вийшло по 22 літри. Президент організації продуцентів вина роздав на спеціяльній церемонії медалі і дипломи — за найбільшу продукцію, найкращі роди вин і найбільший збут.

● **У Парижі** арештовано трьох поляків, між ними акредитованого там журналіста Йосифа Білонського — під закидом шпигунства.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Куба — центр уваги

„Про президента Кеннеді кажуть, що він здивований і трохи подратований тим, що публіка, як виходить, більше цікавиться російськими військами на Кубі, як плянами Білого Дому про зниження податків, сполучене з податковою реформою. Чомусь люди в З'єдинених Державах не почувають себе щасливими, що росіяни окупують Кубу", — читаємо у вступній рубриці „Вашингтонські плітки" в „Ю. С. Ньюз енд Ворлд Ріпорт" з дати 18-го лютого цього року. Щоденні вістки потверджують, що дійсно центром уваги американських громадян є не всі ті справи, що їх Уряд уважає за найважливіші — 100-більйоновий бюджет, податки, медична опіка для старших віком людей, фармерський закон, а справа Куби.

Президент і члени його Уряду, очевидячки, не вдоволені з такого відхилення уваги Конґресу й громадянства від його внутрішньогосподарських плянів в сторону закордоннополітичних подій і особливо в сторону Куби. Можливо, що саме така неохіть керівних американських чинників публічно висловлюватися про Кубу і підсилює голоси, ніби Уряд „не розкриває всього" про Кубу і „не говорить щиро". На цьому тлі зродилась підозра щодо „таємної угоди" між Президентом і Хрущовим, згідно з якою взамін за відтягнення з Куби совєтських ракет ЗДА зліквідують свої ракетні бази в Британії, Італії і Туреччині, — що саме й діється тепер. Уряд негайно заявив, що такої угоди не було і що переставлювання наземних ракетних баз в Европі на ракети „Поляріс" з атомово - підводних човнів переводиться з суто військових мотивів. Секретар оборони Роберт МекНамара заперечив твердження про загрозливу для Америки розбудову Куби в совєтську військову базу, а президент Кеннеді підтримав ту заяву МекНамари. Демократичні сенатори, як речники Уряду, критикують своїх республіканських і деяких співпартійних колеґ, які поширюють алярмові вістки про Кубу. Сам Президент на своїй останній пресовій конференції виразно підкреслював, що він не легковажить розвитку подій на Кубі, допускає можливість „найгіршого", але одночасно апелював, щоб цю справу залишити Урядові.

Однак, ті заклики мати повне довір'я до Уряду, який зробить все, що тільки можна і треба буде вдіяти в справі Куби, ті заклики не мають успіху не тому, що частина Конґресу й публічної опінії не має довір'я до теперішньої Адміністрації, а просто тому, що саме в справі Куби Адміністрація двічі допустилась поважних помилок: з виправою в Свинячій затоці у квітні 1961-го року і із запевнюванням, що на Кубі є лише „дефензивна" зброя — коротко перед тим, як виявлено там зброю „офензивну". І тому теперішні заяви Роберта МекНамари і самого Президента знову про наявність на Кубі лише „дефензивної" зброї звучать неприємно і непереконливо. У тому самому числі згаданого на вступі політичного журналу вміщено на 6-ох сторінках статтю п. н. „Куба: наскільки вона тепер небезпечна" і статтю колишньої амбасадорки в Римі Клер Бут Лус про пов'язання кубинської проблеми з актуальними міжнародними подіями. З усіх цих голосів виходить ясно, що нині вже безслідно затерлося почуття перемоги Америки в спорі з Хрущовим за Кубу з осени минулого року, зате зростають сумніви, чи не є переможцями таки Хрущов і Кастро.

Читаємо, що ця справа стає „кісткою в горлі" Президента. Вона є і буде кісткою в горлі всього народу доти, поки залишатимуться на Кубі совєтські генерали з їх танками, літаками та „дефензивними" ракетами, і поки тим островом володітиме Кастро із своїми комуністичними поплічниками. Вказує на це й остання вимога державного секретаря Діна Раска, щоб Москва негайно забрала свої війська з Куби.

Москва засуджує й під'юджує

Французько - німецький договір дружби, підписаний 22-го січня цього року в Парижі де Голем й Аденауером, дуже не сподобався Москві. Хрущову й іншим кремлівським самодержцям бажалося б, щоб ворожнеча між Францією і Німеччиною тривала вічно, щоб німці і французи гризлися, як ті роз'юшені собаки.

Підписаний договір, який закінчив довготривалу добу воєн і конфліктів між обидвома народами і який можна трактувати, як започаткування нової, мирної ери не тільки у взаєминах між Францією і Німеччиною, але й в усій Европі, совєтська пропаганда зустріла ревом обурення, повінню наклепів, а то й погроз на адресу обох держав. Московські кореспонденти з Бонну і Парижу почали алярмувати совєтську і світову опінію, що, мовляв, підписане де Голем та Аденауером порозуміння — це не договір, а змова проти миру й безпеки всього світу, що це насправді воєнний союз, змодифікування колишньої гітлерівської „осі Берлін — Рим" на „вісь Бонн — Париж", і що цей союз стане знаряддям західньонімецьких паліїв війни і реваншистів. Водночас із цим совєтські пропаґандисти почали страшити французів, мовляв, де Голь і його уряд допомагають закріплювати підстави панування німецького мілітаризму, що перед західньонімецькою воячиною відкриються ворота у Францію, і що Франція стане „глибоким запіллям" для німецької бундесвери, яка матиме на французькій землі додаткові полігони й бази, в тому числі й атомові.

До якої міри невигідне французько - німецьке порозуміння для Москви, може свідчити також і виступ вирішальних провідників совєтського „колективного керівництва" — першого секретаря ЦК КПСС і прем'єра Нікіти Хрущова і міністра оборони СССР Родіона Малиновського. З чисто московською нахабністю обидва вони спробували були втрутитися у взаємини Франції і Західньої Німеччини, щоб розбити підписаний договір. Користаючи із запрошення дирекції французького радіо і телевізії висловитися з приводу 20-річчя відомої битви під Сталінґрадом, що перейменований тепер на Волґоград, Хрущов зарахував підписану тепер французько - німецьку угоду до „договорів, які можуть сприяти відродженню старих вогнищ воєнної загрози", а Малиновський брязнув шаблею проти „недобитих гітлерівців" і ствердив, що „німецький мілітаризм знову загрожує мирові і безпеці народів". Що більше, і Хрущов і Малиновський, всупереч усім історичним фактам і промовчуючи цілком переведену американцями інвазію 1944-го року, заявили, що це тільки Совєти своєю перемогою під Сталінґрадом ... врятували незалежність і свободу — Франції. Одержавши такого роду заяви для телевізійних передач у Франції, дирекція французького радіо і телевізії була примушена відмовитися від запляновавої програми, бож вона, як державна установа, не могла дезавувати свого власного уряду й офіційно та публічно виступати проти щойно підписаного договору Франції з другою державою.

Зустрівшися з такою відмовою, Совєти обернули кота хвостом і зробили з неї ... заборону, мовляв, уряд де Голя не бажає собі виступів Хрущова і Малиновського про Сталінґрадську річницю і за підмовою „боннських реваншистів" — заборонив телевізії їх передавати. Водночас із цим совєтська преса повела нову кампанію проти де Голя, мовляв, він обмежує свободу слова і преси у Франції.

Своєю кампанією проти французько-німецького договору Москва довела ще раз усьому людству, що їй ні про який мир у світі не йде, що для неї і її цілей вигідніший стан безупинного загострювання і вічної ворожнечі між народами й державами.

ЦЕРКОВНА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ЗДА

З початком кожного року Національна Рада Церков публікує свою „Річну Книгу", в якій, крім довгого реєстру релігійних груп у цій країні, подає офіційну статистику численних конфесій. Як виказують цифри цієї „Річної Книги", уперше за останніх сто років позначився деякий спадок церковно - релігійної афіляції тутешнього населення. Базою для кожнорічних обчислень і висновків Національної Ради Церков щодо зросту або зменшення членства будь-якої релігійної організації є державна статистика ЗДА щодо природнього зросту населення.

Як сказано, за останніх сто років балянс поміж статистикою народжень у цій країні і офіційною приналежністю громадян ЗДА до даної конфесії не порушився. Але в 1962-му році цей традиційний балянс був захитаний в деяку некористь церковно - релігійного стану посідання.

За 1961-ий рік населення ЗДА збільшилося на 1.6%, а за той самий час число членів релігійних організацій зросло лише на 1.4%. Зменшення на дві десятих відсотка не є алярмуючим явищем, з якого треба було б робити серйозні висновки на майбутнє, але фактом є, що захитання понад столітньої „надвишки" не належить до радісних явищ у цій глибоко релігійній країні. Останній спадок, тобто захитання поміж природнім приростом населення і конфесійним станом, мав місце в 1850-му році.

За обчисленнями „Річної Книги" Світової Ради Церков, загальноприйнятого в ЗДА авторитету в цій ділянці, число осіб, приналежних в 1961-му році до релігійних груп, становило — 116 109 929. Ця цифра становить 63.4% всього населення ЗДА, при чому в 1960-му році статистика виказувала дещо більше число церковників — 63.6% всього населення. Церковні авторитети не прив'язують великої ваги до цього мінусу двох десятих відсотка, ставлячи його на карб хвилевих змін соціяльного або географічного порядку, хібащо дальші роки не мали б традиційної надвишки.

„Річна Книга" з 1963-го року охоплює 258 релігійних деномінацій у ЗДА, але її впорядники признаються, що не всі церковні групи звітують про свій кожнорічний стан за єдиною статистичною схемою. Причиною цього стану є те, що в мозаїці релігійних деномінацій їхня організаційно - церковна структура не однакова. Одні релігії, наприклад католицька, враховують до свого членства всіх охрещених, отже й немовлят. Інші конфесії за підставу до церковної афіляції беруть певний вік людини. Деякі деномінації, зокрема найменші, не кожного року й не систематично подають до Національної Ради Церков свої звіти.

Найновіші дані виказують, що 228 протестантських деномінацій в 1961-му році збільшили своє членство на 1.2%, католики за той самий час поширили свої ряди на 1.9%. Але, як подає „Річна Книга", в 1960-му році число католиків зросло було на 3.2%. Скільки втрат за 1961-ий рік було по протестантському боці не подано в „Річній Книзі", а вони напевно були. Протестанти й католики, в порівнянні із загальним приростом населення, втратили по 0.2%.

Щодо віровизнання стан на 1961-ий рік був такий: протестанти всіх напрямків — 64 434 966 душ; католики — 42 876 665, особи мойсеєвого віровизнання — 5 365 000; православні — 2 800 400 та інші дрібні групи — 500 000 душ. Буддистів у цій країні начислюється 60 000.

Також подано в „Річній Книзі" статистику недільних шкіл, здебільша протестантських. В 1960-му році загальне число учнів в цих школах становило 44 000 000 осіб, але в 1961-му році зменшилося воно на 4 000 000.

С. Т.

Аденауер передбачає, що Британія стане членом Економічної Спільноти

Бонн.— Західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер заявив у розмові з представником найбільш поширеного берлінського щоденника „Морґенпост", що він переконаний, що Британія осягне доступ до Европейської Економічної Спільноти (Спільного Господарського Ринку) „в недалекій будуччині". Аденауер пригадав, що шлях до европейської єдности був завжди важкий, але що „ми раз-у-раз переборювали всілякі труднощі". Він підкреслив, що переговори про допущення Британії до Спільного Господарського Ринку зайшли вправді у сліпу вулицю, але вони не зірвані та що Британія заявила, що вона надалі готова вступити туди. Проте газети звертають увагу, що нові суперечки виникли довкола справи допущення до Спільного Ринку скандинавських країн — Данії, Норвегії і Швеції, які внесли відповідне подання. Представник Західньої Німеччини під час Брюссельських переговорів заявився за допущення тих країн, однак сам Аденауер мав заявити військовому міністрові фон Гасселеві, що він є проти членства скандинавських країн в Спільному Господарському Ринку, бо тоді соціялісти мали б у тій організації перевагу. Данія й Норвегія вже заявили, що вони не зацікавлені у членстві в Спільному Господарському Ринку, поки не ввійде туди Британія. З Вашинґтону вернувся представник західньо-німецького міністерства закордонних справ Карль Карстенс, який полетів був туди, щоб розвіяти сумніви американських керівних осіб, наче б у французько-німецькому пакті приязни свідомо пропущено згадку про НАТО.

БАТЬКИ; Зв'яжіть замолоду Ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами Батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб забезпечити їй кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

К. Степовий

ВЕЛИКА РАДІСТЬ У МАЛЕНЬКОМУ СЕРЦІ

В одній із публічних шкіл Нюарку, Н. Джерзі, вирішено перед святами Різдва Христового зорганізувати показ деяких країн, що входять у склад Об'єднаних Націй, з їхніми державними прапорами та різдвяними звичаями.

Для цього учням 4-ої кляси, до якої ходить і моя 9-літня донька Ольга, роздано брошурки з коротенькими текстами про країни, від імени яких та чи інша особа має виступати. Таку брошурку принесла і моя донька.

Але на моє велике здивовання, я довідався, що вона мусить виступати на цій різдвяній імпрезі як „Рашен", з червоним прапором, на якому вилискує серп і молот, і говорити про Росію, її звичаї та різдвяні обряди.

Того ж дня, взявши з собою тексти промов деяких визначних політичних діячів у ЗДА, як Александер Смит, Геролд Стассен, Чарлз Керстен і інші, що висловлювалися в користь української справи, я пішов до школи і звернувся до вчительки тієї кляси, в якій вчиться Ольга.

В чемній формі я заявив, що моя донька не є „рашен"; а є українка і як українка вона може виступити на імпрезі із своїм українським національним прапором та розповісти про українські різдвяні звичаї. До цього додав, що текст про Україну та її різдвяні звичаї я напишу сам і сам доставлю український національний прапор.

Вчителька намагалась довести мені слушність своїх дій, розуміючи по-своєму стан України і виходячи із тієї ситуації, в якій Україна нині перебуває. Коротко — не хотіла, щоб донька виступила як українка.

На це я сказав, що Україна є членом організації Об'єднаних Націй, подав їй тексти промов сенаторів і показав мапу.

По довшій розмові учителька погодилась, врешті, на те, що моя донька може виступити як українка, але — з прапором, визнаним Об'єднаними Націями, тобто прапором УССР — червоно-синім і з серпом та молотом. На це я категорично заявив, що з таким прапором вона не виступить, що цей прапор насильно накинений окупаційною владою Москви, яка поневолює як мою країну, так і інші країни, що колись були вільними. Додав, що цей нібито український прапор є не що інше, як фальш, і його не визнають українці не лише на еміґрації, але й на рідних землях, що цей прапор оббризканий кров'ю мільйонів жертв. Не домовившись конкретно ні до чого, ми розійшлися.

По обіді донька приносить інший текст промови. Переглянувши цей текст, я зрозумів, що донька моя має виступати вже не як „Рашен", а як „Нідерленд". Не погоджуючись з цим, але не вважаючи за потрібне знову йти до вчительки і говорити їй те саме, я рішив зробити інакше. З синього й жовтого паперу я зробив український національний прапор, написав текст коротенької промови про Україну та її різдвяні звичаї — звичайно, в англійській мові — і наступного дня, через сина, передав усе це вчительці.

Через три дні після того, під час обідньої пори, приходить донька додому і ще на дверях з радістю заявляє: „Вчителька все те, що ти написав і зробив, прийняла. Сказала, що текст промови добрий, і, як буде місце, то я виступлю". Питання і на цей раз залишилось відкрите...

Четвертого дня, прийшовши із школи додому, донька із захопленням заявила, що вчителька сказала їй (напевно, порадившися перед цим з шкільною адміністрацією), що вона буде виступати як українка з тим текстом про Україну і її різдвяні звичаї, який я написав.

14-го грудня 1962-го року в переповненій залі публічної школи, де вміщувалось до 400 учнів, учителів та батьків, відбулася імпреза. Після всіх формальностей, як відіграння американського гимну, відкриття, вступна промова тощо, перед авансценою стали учні 4-ої кляси з прапорами різних країн, а в тім числі й моя донька в національному строї, з синьо - жовтим прапором. По черзі, одне за одним, підходили вони до трибунки і, підносячи прапор догори, промовляли заучений текст про країну від імени якої вони виступали. Ось виходить маленька негритянка (так уже їй випало) і промовляє від імени „Рашен". За нею сміливо виступає Оля і, піднявши догори український прапор, в англійській мові промовляє: „Я є українка. Моя країна знаходиться в Европі. Вона має 45 мільйонів населення. Тепер моя країна окупована московським комунізмом, який не визнає Бога і не святкує Різдва. Коли моя країна буде вільна, тоді зможе вільно молитися Богові й святкувати Різдво. Ми, українці в Америці, відзначаємо Різдво так, як і всі народи. На різдвяні свята ми ходимо і співаємо колядки".

Виголосивши все це, Оля вернулася до своїх подруг, несучи в своєму маленькому дитячому серці велику радість, що і вона своїм виступом, українським прапором і національним строєм бодай трохи освідомила всіх присутніх на залі про свою рідну Україну.

ЗДА зменшуть свої збройні сили в Европі на 40,000 вояків

Вашинґтон. — Департамент Оборони плянує зменшити американські збройні сили в Европі на 40 000 вояків. Це зменшення мало б відбутися в найбільшій частині вже в найближчих двох роках, щоб не викликати нової кризи в тій ділянці. Одночасно американські союзники, члени Північно-Атлантійського Порозуміння (НАТО), могли б збільшити свої збройні сили, які стоять до розпорядження команди НАТО. Інформація про заплановане зменшення американських військ в Европі є достовірна, хоч з Пентаґону появилося таке заперечення: „Тепер нам не є відомо нічого про заплановане зменшення збройних сил ЗДА в Европі". Коли це зменшення буде проведене, то збройні сили ЗДА в Европі будуть в такому стані, в якому були перед приходом до влади президента Кеннеді. Коли заплановане зменшення буде здійснене, тоді ЗДА матимуть в Европі коло 273 000 війська. Тепер разом із летунством та фльотою ЗДА мають в Европі 400 000 збройних сил. Крім того там є більше, як 345 000 членів родин американських вояків.

Дещо про американські школи

Ще перед тим, як віддавати свого шестилітнього хлопця до школи, я намагався витлумачити йому, як саме він мусить проводити свій час науки, забави й відпочинку. Кілька разів змушував його переказати мені все з черги, що він буде робити, як піде до школи, і коли саме. Нарешті, все було вивчене: встаю, умиваюся, проказую молитву, снідаю, іду до школи, там вчуся і бавлюся, приходжу із школи — обідаю, трішки бавлюся на вулиці, вчуся вдома, виконуючи шкільні завдання, далі трішки телевізії з моїми любими програмами, потім оповідання тата чи мами, вечеряю, проказую молитву і йду спати.

Мені навіть хотілося все це якимись картинками чи малюнками зафіксувати на папері і повісити десь у кімнаті, щоб він частіше такий розпорядок свого часу бачив перед очима. Але минуло кілька місяців, і він приносить із школи листок паперу з 12-ма готовими малюнками якраз такого типу, як я сам хотів зробити. При кожному малюнку стрілки годинника показують точну годину. Діти в школі мусіли ті малюнки пофарбувати, своїми руками написати число, що його показує стрілка годинника, і тримати все те дома.

Прекрасна форма, добрий спосіб навчання й виховання. Я дуже зрадів, але радість моя була коротка, бо там стояло: 7 год. на малюнку діти встають з ліжка; 8-ма — кава; 9-та — сидять за шкільним столом; 10-та — бавляться на шкільному подвір'ї; 11-та знову в школі щось пишуть; 12-та — обідають чи їдять „лонч"; 1-ша — знову слухають вчителя; 2-го — виконують якісь ручні роботи в школі; 3-тя — йдуть додому; 4-та — бавляться вдома ведмедиком... Як бачимо, кожна година зазначена і розумно зайнята для дитини. Ось позначена 5-та — на малюнку телевізія, якій приглядаються діти. Далі шукаю за порядком 6-ої години, 7-ої — нема! Аж останній малюнок з годинником, що показує 8-му — діти йдуть спати.

Отже, від 5-ої до 8-ої — телевізія! А де ж виконання домашніх вправ, що їх учитель дає дітям додому?! Десь, щонебудь, будь-що, тільки не ота телевізія?! Нема! Порожнеча!

І прийшлось таки самому домальовувати ще два малюнки з годинником, що показує 6-ту і 7-му години...

Іван Овечко

ПІСНЯ, ЧИ „СМІТТЯ"

Не хотілося б повертатись до дискусії над малою піснею, але не можу втриматися, щоб не висказати свого здивування з приводу вислову Я. Ласовського стосовно пісні Малишка - Майбороди, на який він дозволив собі у статті „Шевченківський цикл Лисенка у Філядельфії у виконанні Т. Терена" („Свобода" з 19-го грудня ц. р.).

Хто, власне, дав право цьому молодому чоловікові, що ставить свої перші кроки в українському культурному житті, вживати таких грубих слів („сміття") про пісню, яка хвилює й буде хвилювати багатьох українців на чужині? Дарма, що він її сам не розуміє? Я не збираюся тут висловлюватися про її музичну вартість, наші музики вже оцінювали її вище чи нижче (хоч завжди культурно), і не в цьому справа: вона промовляє до нашого почуття. Але ця пісня, завдяки своєму текстові, є для нас чимось більшим, як просто піснею: бо оце поет, народжений у совєтській дійсності, де десятками літ знищувано субстанцію народної душі, заговорив про її найглибший елемент, материнство (лейтмотив поезії Т. Шевченка), і заговорив найчистішою мовою серця: в поезії не обдуриш. І показано його на тій „дорозі", що в неї століттями виряджали українські матері синів, що теж стає символом. Рушничок тут символ вірности нації і всьому, що залишається не поза нами, а з нами.

Пишу цих декілька заввваг не для пана Я. Ласовського (бо таких речей не можна нікого навчити, їх треба відчувати), а для тих безчисленних слухачів „Рушничка", що так само вражені, як я.

М. Струтинська

Євген Онацький

ЕВОЛЮЦІЯ ІДЕЇ ПОСТУПУ

(1)

Поступ, прогрес — дослівно рух уперед, постійний розвиток від гіршого до кращого, від менш досконалого до щораз більш довершеного; зокрема в галузі людської культури під поступом розуміється опановування сил природи, використовування їх для добра людства.

Теорія поступу — річ досить нова: з'явилася вона не раніше від 17-го століття. До того ж часу переважала протилежна теорія регресу: всі давні релігії вчили, що золота доба, райський стан знаходиться не перед нами, а за нами. У часи т. зв. Ренесансу цю релігійну теорію регресу заступила інша, світська, також регресивна: гаслом тих часів було не „вперед", а „назад", до клясичної давнини, до золотих часів античної літератури. Це було відродження давнього поганства і, як реакція проти нього, виникло бажання відродити давнє християнство: виникла Реформа, виник Протестантизм, але ця „реформа" відбувалася не в ім'я поступу, а в ім'я регресу — вона бачила довершеність євангельської науки й євангельського життя не в дальшому розвитку сучасного християнства, що, мовляв, занадто занепало, а в перших віках християнської Церкви. А деякі протестантські секти пішли ще далі і знаходили надхнення для творення форм життя аж у Старому Заповіті.

Теорія поступу народилася в 17-му столітті разом із народженням нової фізики та зв'язаного з нею механічного світогляду, і набрала характеру справжньої нової віри — релігії поступу — у 18-му і 19-му віках, коли всі оті наслідувачі Кеплера, Галілея і Нютона прийшли до переконання, що в минулому були тільки неуцтво, забобони та помилки, в сучасному ж іде гарячкова праця при світлі нової науки над виправленням усіх тих помилок, а в майбутньому має прийти ідеальний світ, побудований на цілковито наукових, розумових підставах. Один із апостолів нової релігії писав:

„У ті щасливі дні не буде ні війни, ні злочинів, ні суду, ні уряду. Крім того, не буде ні хвороб, ні турбот, ні суму, ні злоби. Кожна людина шукатиме з несказанним запалом добра для всіх. Розум буде активний і впертий і ніколи не зазнаватиме розчарувань". (Б. Гольдвін. Цитовано з В. Шіна „Філософія релігії", вид. 1956, ст. 240).

Навіть під час першої світової війни д-р Ф. Емерсон Фосдік висловлював жаль з приводу „неуцтва" „доби віри", тобто середньовіччя, констатуючи із здивованням, що тоді людина не вірила, що „світ буде далеко кращий, що суспільні зложивання, як політична тиранія і рабство, зможуть радикально змінитися, і що людина зможе опанувати природу своїми винаходами, перетворюючи її сили в своїх слуг; що війна буде засуджена... ні в яку з цих речей не вірив середньовічний нарід" (там же).

Натомість, така віра підтримувала славного Кондорсе (1743 — 1794), коли він, ховаючись на горищі від якобінців, поспішав закінчити свою працю про „неминучий поступ" людства, і зажив отруї, коли прийшли його арештувати тогочасні „поступовці".

Вольтер запевняв, що розум за 20 останніх років спричинив більше поступу, ніж фанатизм за 15 століть. Тому й на християнство ці „поступові" люди дивилися, як на гальмо проґресу, засуджене на смерть. Французька революція (а в наші часи московська комуністична) інакше й не розуміла поступ, як дехристиянізацію, звільнення від „релігійного опіюму", бо, мовляв, наука має заступити релігію.

Проте, це перебільшене захоплення поступом не могло не викликати реакції. Відновлюється стара антична — Пітагорова та Полібієва — теорія круговоротів, або періодичности всесвіту. Шопенгауер порівнює сенс історії з калейдоскопом, в якому — при всій різноманітності комбінацій — крутяться все ті самі камінчики.

Про „круговорот історії" пишуть професори соціології Віпперт, Сорокін, Шпенглер, Тойнбі. Цивілізації виникають, розвиваються і занепадають. Нема однієї безперестанної лінії поступу. Наука, техніка дійсно поступають наперед, і то велетенськими кроками, але їх успіхи не можна визнати за загальний поступ людства: нема поступу ані в моралі, ані в мистецтві. Ніяка свята людина теперішности не перевершує в святості великих святих давніх часів. Ніякий сучасний великий мистець не перевершує великих мистців минулого, — тут можна говорити хіба про реґрес, а не про проґрес. Який поступ маємо ми в музиці після Баха, Бетговена, і хто вищий за них? Який поступ маємо в літературі у порівнянні з тим, що дав людству Шекспір? Хто більший за нього?

Ле Бон писав: „Конфлікти, що заповнюють життя народів, походять із причин, чужих розумові, і тому ніякий поступ знання не може зм'якшити їх криваву жорстокість. Інтеліґентність росте з поширенням знання, але почуття, ілюзії, пристрасті, що провадять людей з найпримітивніших часів до наших, залишаються незмінні. Ненависть, любов, амбіція, пожадливість і гордість існують однаково в усіх часах". (Психологічні закони еволюції народів, фр. видання, ст. 2).

Гюйо в праці „Студії соціяльних доктрин християнства" (II, 6) писав про поступ, що він знаходиться „в оберненій пропорції впливу людей на речі". Але хоч вплив людини на речі — на природу — значно зріс, примус людини-урядів на людину аж ніяк не зменшився, а в таких країнах, як СССР, навіть непомірно зріс. Тут не тільки нема ніякого поступу, а, навпаки, помічається реґрес до найгірших тираній Асирії чи Єгипту.

СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ У ЧЕСТЬ МИКОЛИ ЛИСЕНКА В НЮ ЙОРКУ

Не буде перебільшення, коли скажемо, що українська громада відсвяткувала 50-ліття смерти Миколи Вітальйовича Лисенка величаво. Концерт, присвячений його пам'яті, відбувся 9-го грудня 1962 р. Публіка виповнила вщерть простору залю Гантер коледжу.

Оркестра відіграла увертюру і на естраді появився заслужений музиколог д-р Зиновій Лисько та виголосив вступне слово. Промова дала змогу слухачам пізнати ближче постать Великого Музики і його значення в історії української та всесвітньої музики. Слідували музично-вокальні точки, найкращі зразки композицій Лисенка у майстерному виконанні. Справжній музичний пир.

Об'єднані хори „Думка", „Кобзар" і „Трембіта", разом 240 співаків, збирали обильне живо довголітньої праці над собою. Вони злилися у звуці в один могутній хор. З легкістю віртуоза цей хор „брав" усі трудні місця програми, а в хоралових частинах звучав повно і маєстатично. Усі чотири голосові партії збалянсовані і на висоті своїх завдань. Інтонація, навіть при частих модуляціях, чиста.

Першою точкою хору був „Прославний хор" із опери „Тарас Бульба". Це гості прийшли до Тараса Бульби і співають грімке „Слава" в честь господаря. Опісля почули ми популярний твір „Туман хвилями лягає" з опери „Утоплена". Переносимося думками в Україну. Справжня романтика. Приходить переплітання двох хорів у різних тактах, а далі у віртуозному темпі Алеґро мотто: „Добрий вечір, дівчатонька". Трудні переклички голосів хор виконує бравурно.

Ще глибшої зрілости вимагала складна кантата „Радуйся, ниво неполитая". Слова із Шевченка „Подражаніє Ісаії Глава XXXV". Ця візія волі геніяльного Т. Шевченка знайшла вірне музичне оформлення почувань у творі бизсмертного Миколи Лисенка. Величній початок, повні змісту сольові частини: сольовий квартет, сопранове сольо на тлі жіночого хору, тенорове сольо і вкінці знаменита фуґа до слів „Оживуть степи, озера" — цей неабиякий попис для диригента, зложилися на цілість твору.

Після перерви хор „а капелла" відспівав „Веснянки". Треба було подивляти видержливість сопранів: як у „Прославнім хорі" так і тут сопрани мали форсовні, дуже високоведені партії, у постійному „форте".

Гарно і чисто співали об'єднані чоловічі хори: з динамічними ефектами хор бранців „Ой, нема, нема", швидке „У туркені по тім боці" та типічно Лисенківське „Наш отаман Гамалія". Вмілий акомпаніямент до цього хору спочивав у руках постійної піяністки „Кобзаря" п. Роксоляни Гарасимович.

Останньою точкою хору була могутня кантата „До Основяненка" — „Бють пороги". Розмах самого твору і його величне закінчення дали змогу виконавцям справді заблистіти. Після тієї точки підйом публіки досягнув зеніту.

Окрасою хору були ще й його солісти: Євгенія Василенко, Клявдія Гейлик, Омелян Татунчак, Володимир Поліщук, Марія Мурована, Олена Зам'ята, Олег Богачевський, Андрій Добрянський і Ігор Зам'ятий, що, хоч і не музичні професіонали, добре підготовились та виконали свої партії звучно, з музичним знанням і з чуттям.

Другим збірним тілом, що вив'язався дуже добре із свого завдання, була 60-членна нюйорксьна юнійна Симфонічна Оркестра. Правда, твори Лисенка не тяжкі для оркестри, але коли ми чули, що оркестра мала тільки одну пробу, ми дещо боялися, чи не вийде вона заблідо.

Пописовою точкою оркестри була увертюра до опери „Тарас Бульба", редаґована Левом Ревуцьким в інструментації Бориса Лятошинського. Кінчиться вона піснею „Засвистали козаченьки". У хорових точках, а навіть в обох кантатах, партія оркестри доволі підрядна і зводиться до акомпаніяменту, хоч тут і там виходить на верх: як прим., у творі „Туман хвилями лягає" у короткому оркестровому вступі, і дещо дальше, коли партія скрипок багата у пасажі. У „Радуйся, ниво" два рази мали ми нагоду почути скрипкове сольо в елеґантному виконанні концертмайстра Стефана Френкеля. В обох кантатах у місцях ґрандіозної натуги як „Слава не поляже" і т. п. відчувалося недостачу звуку в оркестрі, особливо у струнних інструментах у порівнянні до сили звуку хору. Цю нерівновагу могли б покрити удвоє більша обсада оркестри, та це, на жаль, получене з коштами.

Зразки прегарних сольових творів Лисенка вивели професійні солісти сопран Шарльотта Ордассі - Баранська і бас Осип Гошуляк. Високий і сильний голос солістки Метрополітен Опери Ордассі-Баранської, її темперамент, пристрасть у „Чого мені тяжко" та „Ой одна я, одна", то знов легкість і ґраціозність у „Садок вишневий" та „Худстина" і бездоганне музичне виконання очарували залю. Як наддаток п. Баранська співала арію Венери з опери Лисенка „Енеїда". — Осип Гошуляк, соліст Канадійської Оперної Компанії, має високої якости, повний, насичений голос, яким свобідно володіє. Вибрані ним твори поза „Ой, Дніпре мій, Дніпре" може менше ефектовні, зате вартісні, більш нарративного характеру. Це „Свято в Чичирині" із дзвонами у акомпаніяменті і „Гей, літа орел" з опери „Тарас Бульба".

Концерт як цілість був одним великим тріюмфом нашого заслуженого музики Антона Рудницького. Рудницький блиснув перш усього, як першорядний диригент. Великий жаль, що він не працює для української культури постійно, як диригент оперного театру чи філгармонії. Заплянування концерту, приготування репертуару, а далі численні проби з хорами, хоровими солістами й професійними солістами, яким він акомпаніював на фортепіяні та вкінці само виконування нелегкого цілого концерту — усі ці факти доказали, що маємо до діла із мистцем високої кляси, людиною непересічного таланту, знання, працьовитости й енерґії. Це відчула й оркестра і коли наш диригент увійшов на сцену ціла оркестра, зложена виключно з професіоналів американців, привітала його повстанням з місць. Такий жест роблять оркестри тільки у рідких випадках.

Свій тріюмф ділить Рудницький із Союзом Українських Хорів Америки, без якого ця імпреза була б не до подумання. На плечах одиниць лежала організація цієї великої маніфестації української культури. Тут належиться признання і пошана за труд б. голові СУХА інж. Аполінарієві Осадці та теперішньому голові СУХА незаступимому ентузіястові хорової справи мґр. Леонтієві Крушельницькому, а далі головам хорів пп. Жилавому („Кобзар"), Пашківському („Думка") та д-рові Ярошеві („Трембіта"). Багато праці вложили диригенти Всеволод Будний („Трембіта") і мґр. Л. Крушельницький („Думка") внучаючи свої хори для спільного Концерту.

Вкінці годиться з глибини душі подякувати тим багатьом безіменним хористам, що тиждень за тижнем ходили на безчисленні проби, що вирікалися вигоди і зарібку, щоби прислужитися українській музиці, щоб окрасити наше сіре життя, щоб показати світові, яка чудова та українська пісня.

Маючи між нами таких ідейних людей, таки віримо, що „Наша дума, наша пісня не вмре не загине".

Д-р Євген Цегельський

ПАМ'ЯТІ ПРАВНИКА-ГРОМАДЯНИНА

(У першу річницю смерти сл. п. Богдана Левицького)

Рік минув, як відійшов від нас ще один із щораз меншого гуртка скитальців-юристів, бл. п. Богдан Левицький, бувший суддя й адвокат, який помер в Лос Анджелесі, Каліфорнія, 8-го січня 1962 р.

Життя й громадська діяльність Покійного може стати зразком тихого, але героїчного змагу за права народу, зразком чесного та непохитного оборонця-правника.

Сл. п. Богдан Левицький народився 1886 р. в Березовиці Великій б. Тернополя в сім'ї управителя школи, яка видала низку свідомих українців-громадян. В гімназії належав він до тайного студентського кружка, відтак брав активну участь у боротьбі за права української мови на львівському університеті (1907, опісля 1910 р., коли згинув А. Коцко, брав участь в голодівці в'язнів та в процесі 101).

Покінчивши університет, виїхав до Відня, де вступив в судейську службу, яку відбув у Вінер Нойштадт і в Оломунці (тепер Чехія). Розвал Австрії застав Покійного на становищі судді в Дрогобичі, де він дав себе пізнати як один із небагатьох суддів, що постійно та без огляду на дисциплінарні доходження, якими польські наставники хотіли навчити його покірливости, списував протоколи розправ та переслухів свідків в українській мові. Брав живу участь в Листопадавому перевороті, став членом дрогобицької Національної Ради, але в перегруповці урядів не хотів проміняти свого високого суддейського звання за краще вивіновані адміністраційні становища. По програній визвольній війні 1918-1919 рр. попав у польські концтабори. Щоб порятувати підорване здоров'я, перейшов на суддейську службу до Косова, працюючи там над освідомленням Гуцулящини. В часі виборів 1922 р. арештували його, а коли звільнили його з в'язниці, здоров'я його було так підорване, що мусів більше як рік лікуватися в Італії. Вернувся до Косова й там знов виголошував вироки для українських сторін в українській мові, всупереч новим урядовим розпорядкам. Його звільнили з суддейської праці і заборонили йому мешкати в косівськім повіті. Після довших спроб і заходів найти нове джерело існування, він в 1932 р. відкрив адвокатську канцелярію у Винниках коло Львова і вів її серед несприятливих умовин, здобуваючи собі частими безплатними заступствами бідної клієнтелі почесну назву „оборонця бідних". В часі німецької окупації став начальником суду в Бібрці, а 1944 р. виїхав на еміґрацію, перейшов робітничі табори, відтак працював в бюрах УННРА та ІРО, помагаючи еміґрантам інтервенціями в альянтів.

Св. п. Богдан Левицький

В 1950 р. сл. п. Богдан Левицький приїхав до ЗДА, зразу до Боффало, Н. Й., а в 1956 р. до Каліфорнії, щоб віддатись праці в Національному Музеї в Онтаріо. Любив він музейництво, бо ще студентом у Львові працював в архіві-музеї Дідушицьких та на рідній землі лишив гарну збірку-архів. В Національному Музеї працював Покійний понад свої, уже дуже слабі, сили та виснажив тією працею своє серце. У 1959 р. дістає першу серцеву атаку, опісля були дальші, аж ранком 8-го січня 1962 р. перестає це серце битися.

Завершив своє характерне та шляхетне життя безкомпромісовий Воїн правди, добра й любови. Його тіло спочило на кладовищі Нова Кальварія у Лос Анджелесі, Каліфорнія.

Хай ця згадка буде останнім привітом для Покійного від друзів та загалу українських правників Америки!

В. П.

● Департамент оборони повідомив, що в квітні мають покликати до військової служби 10.000 рекрутів. В січні і лютому покликували до армії по 4.000 рекрутів, а в березні мають закликати 9.000.

Січневі Роковини в Ріджвайні, Саскачеван, Канада

Відзначування Січневих Роковин всюди проходить з належною пошаною. Звичайно програма прибирає форму святкових сходин, окремої академії - концерту, бенкету тощо. Це залежить від сил і спроможности української групи в даній місцевості.

Українці в Ріджайні, столиці Саскачеванської провінції, які об'єднані в місцевому Відділі КУК, візначили ці історичні події 27 січня дбайливо підготованими святковими сходинами. Вони відбулися в год. 3.30 попол. в приміщеннях місцевого УНО. Простору залю заповнило громадянство, яке своєю присутністю заманіфестувало своє духове поєднання із подіями, що проходили в Україні майже півсторіччя тому. На жаль, було обмаль молоді.

Сцену прикрашено українським національним прапором із тризубом по середині. Сходини відкрив Яр. Скрипник, голова місцевого Відділу КУК. Він вказав на вагу і значення відзначуваних подій та на печать, що вони мають полишити на дії українця, який живе на нових місцях поселення. Гр. Саламанчук відчитав звернення головної управи КУК до українського громадянства з приводу роковин 22 січня. Незвичайно вміло та з чуттям продеклямувала Тамара Воробій, уч. 6 кляси вірш М. Вороного п. з. Євшан-зілля. Інж. Володимир Непіп прочитав історичне рішення творців Соборности і Незалежности України, IV Універсал і Акт З'єдинення. Фортепіянове сольо Лінди Шульман, яка без скази відограла в'язанку українських пісень, закінчило першу частину програми.

В другій частині була доповідь д-ра Володимира Сализина, проф. Саскачеванського університету, Відділ у Ріджайні. Промовець говорив про значення роковин 22 січня на тлі розвою української політично - громадської думки. Його слово, виголошене англійською мовою, зібрані вислухали з належною увагою. Ці святкові сходини закінчено відспіванням українського і канадійського національних гимнів.

Опісля пані з жіночого Відділу КУК, який очолює п-ні А. Корпан, гостили присутніх кавою і солодощами. На цьому прийнятті були члени різних національних організацій з терену Ріджайни, деякі з них учасники визвольних змагань. Вони то за чашкою кави ділилися своїми думками - споминами про недавно - минуле.

К.

Вісті з Каліфорнії

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ

З рамени Укр. Культ. Осередку, голова — О. Веселий, заходами Культурно - Освітньої Референтури (В. Гірка) в неділю, 3-го лютого відбулося врочисте відзначення роковин проголошення Самостійности й Соборности України. У відзначенні взяли участь ветерани Визвольних Змагань, згуртовані в комбатанській організації під головуванням інж. Л. Романюка. Їх участь була промовиста й урочиста. Після вступного слова голови УКО п. Веселого на сцені з'явилось кільканадцять сивоголових учасників бойових походів за волю України, починаючи від рядового стрільця і кінчаючи полковником Укр. Армії, та на „струнко" вислухали врочисті слова 4-го Універсалу, прочитані головою комбатантської організації. Також вшановано пам'ять поляглих в боях своїх побратимів врочистою мовчанкою та устами свого голови висловили надію, що справа, за яку вони боролись, живе в душах українського народу там, на рідних землях, і тут, на чужині. Таким чином, на фоні золотого Тризуба (декорація п. Б. Гірка) з емблемами укр. земель (мистецьке виробленя п. Баляса) Апель комбатантів створив надзвичайно врочисту атмосферу Державного Свята.

Потім була жива бесіда промовця з присутніми про необхідність соборницького мислення й поступовання всіх українських політичних сил еміґрації для прискорення процесу прозріння вільного демократичного світу в справі необхідности допомоги укр. народові в його визвольних прагненнях до привернення Самостійности Укр. Нар. Республіки.

В мистецькій частині Вірко Валей виконав сольо на піяно, а пані Оля Романюк з чуттям виконала мело-деклямацію з поезій М. Щербака в монтажному оформленні Б. Гірка. Тепло прийняла присутня публіка новоприбулу з Півд. Америки співачку Фаїну Чорну - Дніпростеп, яка під супровід на піяно проф. О. Мелентова виконала „Світе тихий" (слова Шевченка, муз. Давидовського) та „Місяцю ясний" із „Запорожця за Дунаєм". Бойові стрілецькі пісні у бездоганному виконанні хору „Кобзар" під орудою невтомного В. Божика (заспівували М. Злиденний і Ю. Бачинський) спричинилися до того, що три сотні присутніх покидали залю в бадьорому настрої гордости за тих, хто понад сорок літ тому словом, працею і власною кров'ю окропили Акти 22-го Січня 1918 і 1919 років.

Іван Овечко

Короткі вістки

● **У Греції** сталась вийнятко-кова родинна трагедія: восьмеро свояків приїхали на похорон 80-літнього Ніколяса Тсіліса в Ріттіні, померлого, як спершу думали люди, на удар серця. Після похорону тих восьмеро кревних напились в його домі кави, взявши з пушки „цукру". Тим часом це не був цукор, а білий порошок проти комах, високотрійливий, що його власне помилково вжив був покійний старець, внаслідку чого й помер. Всі ті прибулі його своякн струїлись на смерть.

● **Економісти** стверджують, що американці люблять кулувати на борг, на так звані рати, і впродовж останніх 20-ох років консумпційний кредит збільшився на 1000 відсотків. 20 р. тому консумпційний кредит становив 6 більйонів дол., а тепер він виносить 61.5 більйона долярів.

Активізація нашого студентства

Це дуже відрадне та позитивне явище, що наше студентство починає поширювати свою діяльність на нові терени, на співпрацю із старшим нашим громадянством і з середньошкільною молоддю. Досі СУСТА — Союз Українських Студентських Організацій Америки — вів свою діяльність у Комісіях: організаційній, зовнішніх зв'язків, культурно - освітній, академічній (виховній), пресово-інформаційній, фундування катедри українознавства. В усіх цих ділянках пороблено поважні досягнення.

В минулому році СУСТА приступив до співпраці з УККА в ділянці організації спільних виступів перед американським громадянством, наприклад, у справі Тижня Поневолених Народів та інших пропаґандивних акцій. Наше студентство входить помалу на терен праці старшого громадянства, як наслідники і пересмці праці нашої старшої ґенерації.

З другої сторони наше студентство організує своїх наслідників, теперішніх середношкільників, щоб втягнути їх у студентське життя.

Створена Комісія Середношкільних Справ під проводом Любомира Зобнева приступила до видавання інформаційного бюлетеню для середношкільної молоді, що задумує студіювати в університетах чи в політехніках. Він має назву „ПІВ" — „Перед-університецький Інформаційний Бюлетень", появлятиметься двічі річно. Перше число „ПІВ" вийшло у грудні минулого року з цікавим змістом, що на нього складаються привіт президента СУСТА — Д. Прибили, вступне слово редактора — Л. Зобнева про завдання бюлетеню, та стаття про український тайний університет у Львові, інформаційна стаття Л. Цегельської про університет у Рачестері, стаття сердношкільниці Вави з Філядельфії п. н. „Що дала мені українська мова?", стаття Л. З. про Листопадовий Зрив, заклик Редакції до творення спортових клюбів середношкільної молоді та звітування про них у пресі, стаття середньошкільника Н. Томича, Ютика, „Значення музичного виховання молоді", стаття І. Р. Дурбака — „Ви можете здобути стипендію", інформації для старших середношкільників, — О. Бачинська, інформація М. Вачі: „як відбуваються прийняття до коледжу?" — „Перекручування історії збоку російських імперіялістів", — Свят - Вечір в Україні, — „Кутик Оксани" (студентські анекдоти), інформації, повідомлення тощо. Частина матеріялів в англійській мові. Друге число вийде у квітні цього року.

Заходом Комісії Середньошкільних Справ при СУСТА відбудеться в суботу 9-го лютого у м. Трой, Н. Й., в Ренсселір Політехнік Інститут, Сейдж Еве, „Трой Ліллінг", кімната ч. 1 на І пов. — ІІ-га Середношкільна Конференція з таким порядком: 1) Відкриття; 2) Привіти; 3) Перший панель: „Дороговказ для майбутніх студентів" — панелісти: Ліда Величко, Ігор Папій, Микола Дупляк, Іван Р. Дурбак, Оксана Лукашевич, Ростислав Смик і Яр. Чомко; 5) Дискусія. Під час перерви висвітлювання фільму про діяльність УСТ у Трой. ІІ частина: Другий панель: „Українське студентство в Україні" — панелісти: Надія та Оксана Тимчук, М. Дупляк і Б. Воднар; 2) Дискусія; 3) Закриття.

Вечером о год. 9-ій відбудуться в сусідньому Коговзі, в Українському Домі — Студентські Вечерниці. Цю корисну працю українського студентства підтримує все наше громадянство.

І. Д.

У Конґо нова громадянська війна

Леопольдвіль. — Ледве затихли бої у провінції Катанзі і почала присвічувати надія, що настане консолідація внутрішніх відносин в Конґо, спалахнуло нове повстання проти центрального конґолійського уряду в провінції Касай. Коли Катанґа славиться своїми копальнями міді й кобальту, то Південний Касай є „діямантовою країною". Її колишній кацик Альберт Кальоні кількакратно ворохобився проти центрального конґолійського уряду, як колишній найближчий співробітник убитого прем'єра Патріса Люмумби, аж поки його, Кальоні, не арештовано та звільнено з тим, що він виїхав до Швайцарії. Тепер його звеличники підняли повстання, при чому коло 200.000 осіб з сіл і міст втекли до джунґлії, звідки ведуть збройні випади проти конґолійського війська. Кальоні, подібно, як катанґійський Мойсе Чомбе, мав свою „приватну" армію, — її частинно включено до конґолійського війська, але частинно вона збереглась в постаті нікому не підлеглих банд, які тепер терроризують міське населення. Вісім знатніших провінційних ватажків, які були прихильниками центрального уряду та роз'їздили по провінції, аґітуючи в його користь, — зникли, і західні кореспонденти в Леопольдвілі не виключають, що звеличники Кальоні схопили тих своїх противників, вбили і — з'їли.

В невимовному смутку повідомляємо Рідних, Приятелів та Знайомих, що дня 10-го лютого 1963 року у Відні, після довгої недуги, упокоїлася в Бозі, на 82-му році життя, прийнявши Найсвятіші Тайни, наша Найдорожча

МАМА І БАБУНЯ

бл. п. СОФІЯ з СКОБЕЛЬСЬКИХ РАКОВА

кол. голова Української Захоронки у Львові, вдова по раднику суду.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 14-го лютого 1963 року у Відні.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

буде відправлена в СУБОТУ, 16-го ЛЮТОГО ц. р. в год. 9:00 ранку, в каплиці церкви СВ. ЮРА, при 7-ій вул. в НЮ ЙОРКУ.

Горем прибиті:

БОГДАН, ЯРОСЛАВ, РОМАН — сини
ОКСАНА, ДОРА — синові
ТАЯ — внучка

Філядельфійська Архиєпархія Української Католицької Церкви переходить на новий календар

Філядельфія. — Пресова Служба Крайової Католицької Добродійної Конференції повідомляє, що впродовж цього і наступного року всі парафії Української Католицької Церкви Філядельфійської Архиєпархії перейдуть на григоріянський (новий) календар. У повідомленні, датованому 4-го лютого 1963 р., дослівно сказано:

„Всі парафії Філядельфійської Католицької Архиєпархії в цьому або наступному році вживатимуть григоріянський календар. Григоріянський календар був впроваджений Папою Григорієм XIII у 1582-му році для поправки помилок в юліянському календарі, введеному Юлієм Цезарем в 46-му році перед Христом. У світі в загальному вживається григоріянський календар. Між обидвома календарями є 13 днів різниці. Тим то 1-го січня за григоріянським календарем припадає на 19-го грудня за юліянським календарем. Монсеньйор Михайло Польовий, канцлер Філядельфійської Української Архиєпархії, заявив, що зміна для уодностайнення календаря відбувається поступово. Більшість парафій Архиєпархії вже вживає григоріянський календар, але ще деякі парафії придержуються юліянського календаря. Зміна буде завершена цього або наступного року — заявив монсеньйор Польовий. Філядельфійська Архиєпархія охоплює українські католицькі парафії стейтів: Пенсилвенія, Делевар, Флоріда, Мериленд, Ню Джерзі, Огайо, Вірджінія, Західня Вірджінія та Дистрикт Колумбія".

В Торонті відбувся прикладний Студентський Концерт

Торонто, Канада. — Українці в Канаді в багатьох відношеннях служать прикладом для українських спільнот в інших країнах, включно з такою в ЗДА. Те саме відноситься і до українського студенства, як це міг доказати Студентський Концерт, що його влаштував Український Студентський Клюб при університеті в Торонті минулої неділі, 10-го лютого. Концерт відбувся у великій і по береги виповненій публікою залі УНО, а на його програму склались, вступне слово президента Клюбу п. Ігора Курилова, виступ хору Клюбу під диригентурою Нестора Олійника, виступи солістів — тенора Богдана Климковича при фортепіяновому супроводі пані А. Ярошевич та сопрано Роксоляни Росляк при фортепіяновому супроводі Зенона Лавришина, фортепіянове сольо Зенона Лавришина та виступ танцювальної групи Студентського Клюбу під проводом Нестора Снігури. На закінчення концерту виконано Шевченка - Ніщинського „Вечерниці" з участю хору Студентського Клюбу, солістів - студентів Орисі Буцик, Богдана Климковича і Христі Петик і студентської танцювальної групи. Режисерував О. Остапчук. Закінчено цей великий і багатолюдний концерт співом студентського гимну „Ґавдеамус ігітур".

У Вашинґтоні відбулася виставка акварель і рисунків Зиновія Онишкевича

Вашинґтон.— В неділю дня 3 лютого ц. р. у Вашинґтоні, в приміщенні "Art Gallery of Old Georgetown" при 1614 Вискансин Авеню відбулося відкриття одноособової виставки малярських праць відомого уже із інших мистецьких виставок та вирізнень Зиновія Онишкевича. Виставка, що охоплювала 23 акварелі і 4 рисунки, зустрілася з зацікавленням численних відвідувачів. В перших годинах після відкриття продано який десяток із виставлених образів. Зиновій Онишкевич працює графіком в різних американських видавництвах. Незабаром виїжджає на довший час до Европи.

43 особи згинули в летунській катастрофі на Флориді

Маямі, Флорида. 12-го лютого літак Нортвест Орієнт Ерлайн 705 о год. 1.35 по пол. вилетів із летовища в Маямі і кілька мінут пізніше пілот втратив зв'язок із контрольною стацією, і зараз після того почалися розшуки за цим пасажирським літаком, на якому було 43 особи, 35 пасажирів і 8 членів залоги. Люди оповідали, що чули експльозію в повітрі і бачили вогненну кулю недалеко від Маямі. Вперті розшуки вже вечером о год. 7-ій виявили, що в районі Еверґлейдес, коло 40 миль від Маямі знайшли зовсім знищений літак, і біля нього не було жадних слідів життя. Летун гелікоптера комодор Джеймс Діллон звітував, що літак був зовсім спалений, вантаж пороскиданий довкола, а пасажири майже всі в знищеному літаку. Згинули всі, що їхали цим літаком, який коштував дол. 5 мільйонів, і мав летіти без зупинки до Шикаґо. В справі цієї катастрофи ведуть слідство, беручи до уваги і те, чи не було там саботажу, бо при контролі все в літаку було нормальне.

У Британії лякаються втечі капіталу на европейський суходіл

Лондон. — У парляментарній дебаті в Британії, яка скінчилась в минулий вівторок відкиненням внеску на недовір'я урядові Мекміллена великою більшістю 333 голосів проти 227, висловлено острах, що невдача з заходами про приступлення Британії до Европейської Економічної Спільноти спричинить втечу капіталу з Британії до країн европейського континенту. Едвард Гіт, який вів увесь час переговори в Брюсселі з 6-ма членськими державами Европейської Економічної Спільноти, твердив, що такої тенденції британський капітал не виказує та водночас покликався на проголошену прем'єром Мекмілленом програму, як організувати тепер сильну британську економіку — поза тією західньо - европейською організацією. Проте він знову підкреслював, що недопущення туди Британії внаслідку „вета" французького президента де Голя, це тільки тимчасова перешкода і що Британія не вирікається заміру вступити туди, що й буде реалізувати поволі, у тісному порозумінні з 5-ма членами Економічної Спільноти, які бажають собі співпраці з Британією. Водночас Гіт натякнув, що Британія готова вступити до Економічної Спільноти також не на повних членських правах, однак під передумовою, щоб переговори в цій справі знову не тяглись місяцями.

Президент предложив Конґресові проєкт про організацію Дипломатичної Академії

Вашинґтон. — Президент Кеннеді предложив 11-го лютого Конґресові проєкт про організацію Дипломатичної Академії, де вишколювалися б працівники Державного Департаменту та інші урядові працівники, потрібні до успішного ведення так званої холодної війни. Урядова назва цієї високої академічної школи була б: Крайова Академія Закордонних Справ, і її осідком був би Вашингтон, площа біля Армійського Воєнного Коледжу. На чолі її була б Рада Реґентів і Канцлер і вона мала б своїх власних професорів та будинок із власною бібліотекою. Державний Департамент тепер веде Інститут, в якому вишколюються працівники того департаменту, а Департамент Рільництва веде окремий заклад, де навчаються працівники всіх департаментів. Президент Кеннеді заявив, що такий „складаний обід" не є добрий, і треба б зорганізувати Дипломатичну Академію.

Зі спорту

УСК Ню Йорк — Грецько-Американський С. К.

Футбольні змагання між цими клюбами за чашу ЗДА були вже багато разів відкладані через несприятливу погоду. Минулої неділі вони теж не відбулися і їх знову запляновано на 17 лютого 1963, годину 2:00 по полудні на грищі Українського Спортового Майдану в Коледж Пойнті, Н. Й.

Фінали шісткового турніру в Ню Йорку

Третій і останній вечір змагань футбольного шісткового турніру в суботу 16 лютого вирішить, хто буде переможцем змагань, до яких стали були 32 дружини учасників. В двох попередніх вечорах елімінаційних гор турніру вийшли чемпіонами груп та фіналістами вісім дружин, в тому числі і шістка УСК-у Ню Йорк. В суботу 16 лютого від год. 7:40 вечором відбуватимуться в залі Арморі при Парк Авеню та 34-ій вулиці в Ню Йорку кінцеві розгривки турніру поміж восьми найкращими дружинами. Вильосовано ось такий порядок змагань вечора:

1. УСК Ню Йорк — Ґотче
2. Грецько-Амер. С. К. — Пфельцер
3. Гелленік — Дойч-Унґарн
4. Мадярський С. К. — С. К. Ню Йорк

Півфінали:

Переможець пари 1-ої — переможець пари 2
Переможець пари 3 — переможець пари 4

Фінали:

Змагання за третє місце між переможеними півфіналів.

Змагання за перше місце між переможцями півфіналів.

Програму цих змагань шісткового турніру започаткує зустріч двох юнацьких дружин.

Гаківкарі ЗДА програли в Совєтському Союзі

Аматорська збірна гаківка ЗДА, яка приготовляється до участи в світових першенствах, відбуває тепер турне по Европі. В минулому тижні ця репрезентаційна дружина Америки розіграла три зустрічі з гаківкарями Совєтського Союзу і всі три гри програла. Американці програли двічі до совєтської збірної вислідами 0:12 і 3:12., а вкінці потерпіли поразку також від совєтської збірної юнаків з високим рахунком 2:10. На черзі турне Польща, а опісля країни західньої Европи.

Джан Томас перебіг Валерія Брумеля

Минулої суботи двобій двох найкращих змагунів у стрибку вгору, Валеріян Брумеля (СССР) та Джана Томаса (ЗДА), приніс вперше перемогу американцеві над молодим атлетом з України. У легконтлетичних змаганнях, які відбулися в Лос Анджелесі обидва атлети осягнули висоту в стрибках вгору 7 стіп і чверть цаля. Однак перше місце припало Томасові на підставі меншого числа промахів у його стрибках.

В стрибку вдовжину вірменин Ігор Тер-Ованесіян, який держить рекорд світу, здобув вдруге перемогу в цьому сезоні над американцем Ралфом Бостоном. Перед тижнем Ігор Тер-Ованесіян осягнув довжину 26 стіп і 10 цалів у змаганнях в Медісон Сквер Ґарден в Ню Йорку. Минулої суботи Ігореві вистачив стрибок на 26 стіп і 3 цалі, щоб знову здобути перемогу.

СІМКОВИЙ ТУРНІР ФУТБОЛУ В ШИКАҐО

„Леви" — „Ганза" 2:2 (0:2)

В неділю, 3 лютого відбулася п'ята тура змагань шісткового футбольного турніру в Шикаґо. В третій грі Вищої Дивізії цього дня „Леви" зустріли „Ганзу" та закінчили ці змагання нерішено 2:2. До половини „Ганза" вела 2:0 зі стрілів Круґа в 3-ій хвилині та Фолькмана в 9 хвилині. Ворота для „Левів" здобули: А. Бахір в 11-ій та Караван в 16-ій хвилинах гри. Золоту нагоду перемогти та здобути дві точки проґавив на 18-ій хвилині Лоско, невикориставши порожніх воріт противника. Після цих змагань „Леви" займають дальше шосте місце у вісімці Вищої Дивізії з точками 4:6 та відношенням воріт 7:11. Перед „Левами" ще двоє змагань, з „Кікерсами" та „Вандерерс", з яких „Леви" мусять винести принайменше дві точки, щоб оминути деґрадації до Першої Дивізії.

В інших змаганнях Вищої Дивізії цієї неділі осягнено такі висліки:

„Іґелс" — „Вандерерс" 1:0
„Ґрін-Вайт" — Словаки 1:0
„Кікерс" — „Швабен" 3:2

Польська сімка „Іґелс" запевнила собі перемогою побут на наступний сезон у Вищій Дивізії. Натомість переможені німці „Вандерерс" втратили надії на вдержання себе у Вищій Дивізії. Австрійці „Ґрін-Вайт" висунулися останньої неділі на перше місце і щойно їхня зустріч зі „Швабен" 17-го лютого вирішить, котра з цих дружин здобуде чемпіонат і трофей Нільзена. Невдача „Швабен" пересунула їх на друге місце. Тепер „Швабен" для здобуття першого місця мусять вирішити в свою користь свої дві останні гри, з „Ганзою" та з „Ґрін-Вайт".

До змагань з „Ганзою" виступали „Леви" в такому складі: Кашуба, Мелешко, Романенко, Скороход, Стахровський, Караван, Бахір, Лоско і Козій.

Висліди Першої Дивізії:

„Некакса" — „Ґузірс" 1:1
„Марунс" — Литовці 3:1
„Рамс" — „Олімпікс" 1:1
„Ютс" — „Спарта" 3:2

Тепер „Марунс" з десяти точками є певним кандидатом на вхід до Вищої Дивізії. Сербська дружина „Ютс" має найкращі вигляди бути другою дружиною, яка заавансує до Вищої Дивізії. Серби здобули досі сім точок.

В змаганнях юнаків „Швабен" перемогли щасливо ліпших від них юнаків „Ґрін-Вайт" скромним вислідом 1:0 після дуже гарної гри.

Петро Головатий

„Тризуб" — „Джермен-Ганґерінс" 5:1 (3:0)

Філядельфія, 10-го лютого. — В цих змаганнях за Чашу ЗДА противники „Тризуба" виявилися твердими, завзятими і дуже амбітними. Семитижнева перерва відбилася помітно на формі „Тризуба". Винімок становив Ілай. Олівер на лівому крилі робив ще враження непевности і грав забагато до заду, що відбилося на циферному висліді. Все таки стрілений ним гол наступив у доволі короткому часі (5 хв.). Ці ворота не тільки не заломили „Джермен-Ганґерінс", але, здавалось, додали їм ще більше завзяття.

Від 20-ої хвилини противник виявив втомлення і тоді надолужував гостротою. Тоді саме впали другі ворота з далекого стрілу Манджіні. Багато нагод тратили тризубівці через розмокле грище, на якому годі було точно адресувати м'ячі, не згадуючи про те, що м'ячі неодноразово застрягали в калюжах. Щойно п'ять хвилин перед перервою Чижович з подачі Ноги приневолив воротаря противника витягнути третього м'яча зі сітки, чим компенсує зусилля цілої дружини, яка від початку поставилася до змагань з чемпіоном Мейджор Дивізії серйозно. В складі противника були репрезентанти ЗДА Артур Етон, Джекі Данн і Бил Вілкінсон, а поруч них репрезентанти Пенсилвенії Піскей, Плеша і Фрікер.

В другій півгрі нотуємо притаманний Нозі сольовий випад і четверті ворота (55 хв.). П'ять хвилин пізніше противник з карного за провину Бородяка здобув одинокі ворота (Піскей). За дві хвилини Чижович вспів відплатитися воротами з віддалі 25 метрів, при яких воротар навіть не рушився. Шостих воріт суддя не признав, хоч стріл Ноги був у сітці і навіть відламав скісну залізну штангу, яку накриває сітка. Склад „Тризуба": Варварюк, Бородяк, Рач, Кравець, О. Ферейра, Ілай, Олівер, Чижович, І. Ферейра, Манджіні, Нога. Резерва: Яковина, Мерч і Зоф.

Яр. К-ий

● **В Італії 4 мільйони** робітників перевели демонстраційний 24-годинний ген. страйк, який спаралізував промисл і комунікацію. Страйкували м. і. 800.000 робітників металюрґійного промислу. З великих фабрик тільки фабрика автомобілів „Фіят" працювала нормально. Поліція і військо стояли напоготові, але ніде спокою не порушено.

● **Село Мірофільон в Греції** зникло з пиверхні землі внаслідок велетенського обриву землі. Якимсь чудом тільки місцева церковця і школа залишились на своєму місці. Власті були заалярмовані симптомами, що грозили катастрофою, і в останній хвилині евакуйовано 800 мешканців села. Військові гелікоптери звозили шатра, коци, харчі і ліки бездомним. Це вже третя подібна катастрофа у Греції цієї зими, внаслідку обривання хмар та підмулення ґрунту.

РОЗШУКИ

ДЕМКО АННУ,
дочку Дмитра, зі села Гребенне, повіт Рава Руська, пошукує її рідний батько Дмитро. Хто знав би про неї, або вона сама, прошу писати на адресу:
Paul LAPKEWYCH
2293 Grayling
Detroit 12, Michigan

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 16-го ЛЮТОГО 1963:

ПАТЕРСОН, Н Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, в год. 7:30 веч., у Вінярського. Просимо всіх на Збори. — І. Бурний, секр.

НЕДІЛЯ, 17-го ЛЮТОГО 1963:

НЮАРК, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва „Орлик", Відд. 27, в год. 3:00 по пол. в домівці ОбВУА, при 9 Belmont Ave. В програмі Зборів, звіти та вибір Управи на біжучий рік. — Управа.

Посмертні згадки

Никола ЛАЗОРКО — довголітній член Т-ва „Січ", Відд. 170 УНСоюзу в Ютиці, Н. Й., помер 27-го січня 1963 р., на 82-му році життя. Покійний походив із села Синевідсько, пов. Стрий, Зах. Україна. Полишив у смутку сина Павла, дочку Єву, 3 внуків і 4 правнуків. Похорон відбувся з похоронного заведення в Ютиці, Н. Й. — В. И. П.!

І. Грабар, секр.

ТАРЗАН, ч. 4984 Три леопарди!

— Так ось як воно, — закінчив Фостер. — Наші жінки заступлять тих, що були вбиті, а ми станемо невільниками, бо втечі немає...

— Презервер є такий впевнений, що наша келія навіть не є замкнена. Але подивіться надвір!

Зацікавлений Тарзан відкрив двері... Але він втратив бадьорість, на вид трьох леопардів які гарчали!